

การสร้างสรรคภาพผู้สูงอายุด้วยปูนซีเมนต์ฉาบสี ในรูปแบบเอกซเพรสชันนิสซึม จากชีวิตและผลงานของบุคคลสำคัญ

EXPRESSIONISM PAINTINGS OF FAMOUS PEOPLE'S ELDER LIFE BY COLOR CEMENT CREATION

สาธิต ทิมวัฒน์บรรเทิง*

Sathit Thimwatbunthong*

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University.

*Corresponding author, e-mail: sathit112499@hotmail.com

Received: October 24, 2018; Revised: January 8, 2019; Accepted: January 15, 2019

บทคัดย่อ

ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินชีวิตของผู้ที่มีผลต่อบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุด้วยปูนซีเมนต์ฉาบสีในรูปแบบเอกซเพรสชันนิสซึม วิเคราะห์ด้วยการใช้เกณฑ์ 1. แนวความคิดในการสร้างผลงาน 2. หลักการทางศิลปะ การจัดวางองค์ประกอบภาพ รูปทรง พื้นผิว รูป พื้น และสี ผู้วิจัยพบว่าผู้สูงอายุที่อยู่ในสถาบันฯ จากผลงานในภาพ “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ” พระบรมราโชวาทความว่า “เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกต้องรองรับบ้านตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และเสาเข็มก็ลึกลงด้วยซ้ำ” ผู้สูงอายุที่เคยเป็นนายกรัฐมนตรี ในภาพ “ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์” ซึ่งได้แสดงออกถึงความซื่อสัตย์และความจงรักภักดี ตัวแทนผู้สูงอายุจากบุคคลสำคัญที่เป็นชาวต่างประเทศในภาพ “มหาดมะ คานธี” กล่าวไว้ว่า “จิตวิญญาณแห่งอหิงสา ย่อมโน้มนำไปสู่ความอ่อนน้อมถ่อมตน” และในภาพตัวแทนผู้สูงอายุในสังคมยุคปัจจุบัน ที่สังคมควรได้ตระหนักในคุณค่าของผู้สูงอายุที่จะสามารถสร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคมได้ ตามความรู้และความสามารถ

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ ปูนซีเมนต์ฉาบสี เทคนิคการตกแต่ง

Abstract

The researcher aims to study the elder's roles in social, economic and political contexts, to create expressionism art by using color cements decoration to reflect their roles, and touse color cement decoration as a medium to promote good relationship between the elder and society. The following criteria were employed in the study to inspire the researcher in creating the artworks: According to the study and the artworks, the elder presented in the royal institution of the researcher's creative painting, 'His Majesty King BhumibolAdulyadej'

is in accordance with the royal guidance on “Sufficiency Economy” that “acts as a principle of life and a cornerstone of the nation, just like the foundation piles that support houses and buildings. It is the foundation piles that secure the buildings. Yet, most people do not see them, and they are laid deeply underground.” The painting of “His Excellency General Prem Tinsulanonda” represents an elder who was once the prime minister. This painting also reflects honesty and loyalty attributes of the elder. The painting of “Mahatma Gandhi,” an influential foreign elder who once said “the spirit of nonviolence would lead to humbleness.” The last painting, “The Elder at Present” reflects the awareness of valuing old people who can contribute to society according to their knowledge and ability.

Keywords: Elder Painting, Color Cement, Decoration Technique

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพรหมินทร-มหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงตรัสเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม 2549 ความว่า “ไม่ควรมองข้ามผู้สูงอายุที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ มีกำลังที่จะปฏิบัติงาน ถ้ามีความดี มีคุณธรรม คนที่อายุมากมีประโยชน์จะทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าได้” [1] การตระหนักในคุณค่าของผู้สูงอายุที่ได้ผ่านประสบการณ์ในชีวิตที่จะนำคุณประโยชน์มาสานต่อให้แก่คนรุ่นหลังได้รับการถ่ายทอด ทั้งจากองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตที่สังคมควรที่จะต้องให้ความทะนุถนอมและเอาใจใส่ในวิถีการดำเนินชีวิตไม่เพียงแต่เป็นเพียงผู้มีพระคุณที่ควรจะต้องตอบแทนบุญคุณ ในความหมายของการมีความกตัญญูรู้คุณแล้วก็ตาม โดยจะไม่แสดงความเบื่อหน่ายหรือเป็นการสร้างความรำคาญที่สังคมไทยควรที่จะต้องเร่งสร้างจิตสำนึกให้แพร่ขยายเพื่อสร้างบรรทัดฐานในการสร้างความรู้สึกร่วมที่เป็นแบบแผนที่ตั้งมาจากสังคมในอดีตที่ได้มีการแสดงจิตสำนึกทั้งในทางตรงและทางอ้อมที่ได้เป็นวัฒนธรรมซึ่งสามารถสะท้อนได้จากกิจกรรมทางสังคมของไทย อาทิ วันพ่อ วันแม่ หรือวันสงกรานต์ ซึ่งล้วนแล้วแต่การนำไปสู่การให้ความสำคัญ

กับผู้สูงอายุด้วยความเคารพนับถือพร้อมกับความรับผิดชอบในการเป็นผู้มีพระคุณที่เป็นวัฒนธรรมไทยในการแสดงความเป็นผู้ที่จะต้องตอบแทนพระคุณไปตามความเหมาะสมในวิถีของแต่ละคนที่จะสร้างสรรค์คุณงามความดีต่อผู้สูงอายุได้ตลอดไปจึงเป็นภาวะของประชากรโลกที่ได้เดินทางมาถึงจุดที่จะต้องร่วมร้อยและเสื่อมสลายตามกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ แต่ได้ส่งผลกระทบต่อสังคม ทั้งจากที่ได้เตรียมการตั้งรับและจากการปล่อยปละละเลย ดังปัญหาของผู้สูงวัยที่จะให้สังคมต้องพบกับการทำท้าวเมื่อทุกคนเข้าถึงวัยชราแล้ว สังคมจะคิดอย่างไรกับความรู้สึกที่จะเกิดขึ้น ซึ่งย้อนเวลากลับไป ปัญหาเหล่านี้แทบจะไม่มีอยู่เลยในสังคมเพราะจะได้รับการทะนุถนอมเอาใจใส่ ดูแลมากกว่า สังคมในยุคปัจจุบันจนแทบจะเกิดความรู้สึกในลักษณะนาราคาญ จึงเป็นหน้าที่ของภาครัฐที่จะต้องรณรงค์ให้เห็นถึงความสำคัญและคุณค่าของผู้สูงวัยดังที่ มงคล มาลยากร กล่าวว่า ปัจจุบันหากท่านได้มีโอกาสเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่พบเห็นได้ทั่วไป นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ สืบเนื่องจากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัว จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวผู้สูงอายุทุกชาติ ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยว

ที่มีศักยภาพสูง มีการศึกษาระดับปริญญา มีงานทำหลังเกษียณอายุและมีรายได้จากหลายแหล่ง ในขณะที่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยชอบเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ผู้สูงอายุชาวจีนและตะวันตกกลับชอบเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ ส่วนลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นไปเพื่อการพักผ่อน ได้ชมธรรมชาติได้เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรม [2]

โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทยที่ชื่นชอบกับการท่องเที่ยวที่มีการแสดงทางวัฒนธรรม การชมโบราณสถาน การไปไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ การชมวิถีชีวิต การซื้อสินค้าพื้นเมืองและการได้กินอาหารพื้นเมือง “สมเด็จพระรัตนราชสุตาสยามบรมราชกุมารีรับสั่งว่าผู้สูงอายุมีคุณค่าไม่ไร้ประโยชน์” สรุปว่าเพื่อติดตามความก้าวหน้าองค์ความรู้แต่ละด้านที่จะมาพัฒนาผู้สูงอายุให้ดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า อีกทั้งส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุอย่างครบถ้วนในระดับนานาชาติ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสู่สมาคมอาเซียนและการก้าวสู่สังคมสูงวัยในสัดส่วนที่มากขึ้นของประเทศ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย ร่วมกับคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ และองค์กรเครือข่าย จึงจัดประชุมวิชาการแห่งชาติด้านสูงวัยและผู้สูงอายุ ครั้งที่ 3 เรื่อง อาเซียนสูงวัยอย่างทรงพลัง” (ASEAN Active Ageing Conference 2015) สมเด็จพระรัตนราชสุตาสยามบรมราชกุมารีทรงมีพระราชดำรัสเปิดการประชุม ความว่า ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ผู้ปฏิบัติควรทำงานด้วยจิตใจอันเปิดกว้าง ไม่มีอคติว่าผู้สูงอายุเป็นภาระ ผู้สูงอายุจำนวนมากมีส่วนช่วยให้ประเทศชาติเจริญพัฒนาเมื่อครั้งยังอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ เมื่อพ้นหน้าที่ไปแล้วอนุชนพึงรำลึกจดจำคุณความดีของท่านเหล่านั้น ในฐานะผู้ที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติ ควรแก่การยกย่องตอบแทนผู้สูงอายุยังเป็นผู้มีคุณค่าเป็นขวัญกำลังใจของครอบครัว [3]

ในบางวัฒนธรรมยกย่องผู้สูงอายุเป็นผู้นำชุมชน เพราะภูมิปัญญาและประสบการณ์ที่สั่งสมมา ผู้สูงอายุจึงไม่ใช่ผู้ไร้ประโยชน์ แต่ควรได้รับการช่วยเหลือดูแลให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดกำลังใจ และสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่ามีศักดิ์ศรีจากปรากฏการณ์ที่ประชากรบนโลก ได้ดำเนินชีวิตเข้ามาสู่การเป็นผู้สูงอายุในช่วงเวลาเดียวกัน สะท้อนได้จากความทันสมัยในทางการแพทย์ ประชากรส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญกับสุขภาพ โดยเฉพาะด้านอาหารการกินพร้อมการบำรุงด้วยสมุนไพรและแพทย์ทางเลือกจึงทำให้ธุรกิจทางการดูแลสุขภาพได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก แต่เมื่อชีวิตยังดำรงอยู่ ก็ควรอยู่อย่างมีคุณภาพชีวิต จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้สูงอายุควรจะต้องมีการวางแผนในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะชีวิตหลังเกษียณ หรือเมื่ออยู่ในวัยที่ควรจะได้พักผ่อน ทั้งการเตรียมการด้านการออม การตรวจสุขภาพ และข้อสำคัญที่สุดคือ การได้รับความรักจากลูกหลาน หรือคนใกล้ชิด ที่จะคอยให้กำลังใจพร้อมกับ การให้ความดูแลตามสมควรกับสภาพชีวิตในแต่ละบุคคล แต่สุดท้ายแล้วผู้สูงอายุทุกคนจะต้องเริ่มต้นที่จะคิดช่วยเหลือตัวเองก่อนเป็นสำคัญ ก่อนที่จะต้องตกไปเป็นภาระของคนใกล้ชิด ด้วยการสร้างสรรค์จากปณิธานที่แน่วแน่ที่ มีความสอดคล้องกับผู้สูงอายุการ ร้อยรอยและฟื้นฟูในรูปแบบเอกซเพรสชันนิสม์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุที่มีผลต่อบริบทของสังคม เศรษฐกิจและการเมือง
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ด้วยวัสดุปูนซีเมนต์ฉาบสีในรูปแบบเอกซเพรสชันนิสม์
3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับสังคมโดยใช้สื่อวัสดุปูนซีเมนต์ฉาบสีเป็นสื่อกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยสร้างสรรค์ (CREATIVE RESEARCH) โดยจะให้ความสำคัญกับวิธีการสร้างสรรค์จากวัสดุที่เป็นปูนซีเมนต์ฉาบสี [4] ด้วยการผสมสีส้นจากวัสดุที่เป็นปูนซีเมนต์ที่มีเนื้ออ่อนที่ผ่านการคิดค้นในการหาเนื้อของสีในแต่ละเฉดสีที่มีความหลากหลาย โดยจะได้นำมาสร้างสรรค์บนระนาบรองรับที่จะต้องผ่านการออกแบบมาเพื่อการสร้างสรรค์โดยเฉพาะ โดยให้เป็นเนื้อหาของภาพ PROTRAIT ของผู้สูงอายุ ตามแนวทางศิลปะรูปแบบเอกซเพรสชันนิสม์ซึม โดยเนื้อหาในการสร้างสรรค์นั้นจะเป็นเรื่องราวของภาพ PROTRAIT ตามวิถีที่เป็นอยู่ที่มีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ มีคุณูปการต่อประเทศชาติบ้านเมือง และสังคมของชาวโลกที่มีสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกันไป เพื่อเป็นการสะท้อนให้สังคมได้ตระหนักในคุณค่าของผู้สูงอายุ โดยการสร้างสรรค์แสดงออกทางศิลปะด้วยวัสดุที่เป็นปูนซีเมนต์ฉาบสีส้นที่เป็นนวัตกรรมในรูปแบบใหม่ที่เนื้อปูนจะมีความอ่อนนุ่มในขณะที่อยู่ระหว่างการสร้างสรรค์ แต่เมื่อผลงานสำเร็จแล้วจะมีความแข็งแรงทน โดยจะใช้รูปแบบในการถ่ายทอดตามแนวทางศิลปะเอกซเพรสชันนิสม์ซึม พร้อมด้วยการวิเคราะห์ผลงานโดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ที่สำคัญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสืบค้นพื้นที่ที่ผู้สูงอายุมีความเกี่ยวพัน
2. ข้อมูลทางด้านผู้สูงอายุในบทบาทต่าง ๆ จากสื่อสารมวลชน
3. การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากปูนซีเมนต์ฉาบสี
4. การสัมภาษณ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ที่สืบค้นจากข้อมูลทางสื่อสารมวลชนตามที่ปรากฏอยู่
5. ประชากรวิจัย
 - ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค
 - ชมรมผู้สูงอายุบางแค (ช.ส.ค.) (BANGKOKHAE OLDER PERSON CLUB)

- สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา (วัดนิมมานรดี)

- ชมรมผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- พิพิธภัณฑ์บุคคลสำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผลงานของผู้วิจัยที่มีแรงบันดาลใจมาจากกลุ่มคนที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุทั้งในระดับโลกและระดับชาติ โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ที่มีอายุ 70 ปี ขึ้นไป ทั้งผู้ที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบันและผู้เสียชีวิตไปแล้ว ด้วยการนำภาพลักษณะดังกล่าวมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยวัสดุปูนซีเมนต์ฉาบสีตามแนวทางศิลปะรูปแบบเอกซเพรสชันนิสม์ซึมในประเด็นดังนี้

1) แนวความคิด

2) หลักการทางศิลปะ

- การจัดวางองค์ประกอบของภาพ (Composition)

- รูปทรง (Form)

- พื้นผิว (Texture)

- รูปและพื้น (Figure and Ground)

- สี (Color)

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้ศึกษาเรื่องราวของบุคคลที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุจากพื้นที่ต่าง ๆ ด้วยการนำลักษณะเด่นทั้งจากผลงานตามวิถีชีวิตทั้งบุคคลที่เป็นผู้สูงอายุที่มีฐานะมั่นคง บุคคลสำคัญที่มีบทบาทต่อประเทศชาติและจากต่างประเทศที่มีบทบาทต่าง ๆ อยู่ในสังคมทั้งจากอดีตมาจนถึงยุคปัจจุบัน รวมทั้งบุคคลที่เป็นภาพตัวแทนของผู้สูงอายุที่ต้องการความรักความอบอุ่นจากครอบครัวและสังคมมีความงดงามในภาพลักษณ์ของตนเอง ด้วยการดูแลสุขภาพจากการมีวินัยในการใช้ชีวิตได้อย่างสมดุลที่สอดคล้องกับสังคมร่วมสมัย โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อกลางในการนำเสนอเพื่อให้สังคมได้กลับมามองเห็นถึงคุณค่าของผู้สูงอายุที่ได้ผ่านประสบการณ์และได้สร้างคุณูปการที่ต่างกรรมต่างวาระไว้ให้แก่สังคมไทยและสังคมของชาวโลกตลอดระยะเวลาของชีวิตที่ผ่านมา

(ก) ภาพ “อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ (พ.ศ. 2560)”

(ข) ภาพ “โฮจิมินห์ (พ.ศ. 2560)”

(ค) ภาพ “เนลสัน แมนเดลา (พ.ศ. 2560)”

(ง) ภาพ “ผู้สูงอายุ (2017)”

ภาพที่ 1 สีอัสตุ ปูนซีเมนต์ฉาบสี ขนาด 90X60 เซนติเมตร

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาและสร้างสรรค์ภาพสะท้อนผู้สูงอายุกับการแสดงออกทางศิลปะด้วยปูนซีเมนต์ฉาบสีในรูปแบบศิลปะเอกซเพรสชันนิสซึม” โดยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

การวิจัยนี้ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุจากพื้นที่ต่าง ๆ ผ่านเรื่องราวของบุคคลที่อยู่ในสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน โดยมีบทบาทในการสร้างคุณภาพการต่อประเทศที่ส่งผลกระทบต่อสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองในอดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งบุคคลที่อยู่ในยุคสมัยเดียวกันทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีบทบาทในการสร้างปรากฏการณ์ทางด้านการเมืองการปกครอง ในช่วงที่มีอายุใกล้เคียงกัน ต่อสังคมโลกที่ประชากรกำลังก้าวไปสู่สังคมของผู้สูงอายุร่วมกัน โดยใช้ศิลปะด้วยสีอัสตุจากปูนซีเมนต์ฉาบสีในการแสดงภาพลักษณ์จากรูปใบหน้าเพื่อสะท้อนความทรงจำจากบุคคลที่มีบทบาทต่อสังคมซึ่งเป็นต้นแบบของการขึ้นาสังคมและมีอิทธิพลต่อชีวิต จิตใจ กับคนรุ่นหลังในระยะเวลาดต่อมาตามที่ประจักษ์อยู่ในสังคม รวมทั้งบุคคล

ที่เป็นภาพตัวแทนของชาวบ้าน เพื่อสะท้อนมิติของวิถีชีวิตที่เป็นภาพ

การสร้างสรรคผลงานด้วยปูนซีเมนต์ฉาบสีที่เป็นวัสดุในรูปแบบใหม่ด้วยคุณสมบัติของเนื้อปูนที่มีความอ่อนนุ่ม โดยผ่านการคิดค้นในการหาเนื้อสีในเฉดสีต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุดเพื่อนำความหลากหลายในสีสันทจากปูนฉาบสีมาประสานสัมพันธ์ด้วยวิธีการทางด้านทัศนศิลป์โดยใช้เกรียงเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิดและจินตนาการลงบนแผ่นระนาบรองรับในแนวทางการศิลปะรูปแบบเอกซเพรสชันนิสซึม [5] ที่จะต้องใช้กระบวนการจากการศึกษาในวิถีชีวิตในแต่ละบุคคล เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและนำไปสู่การสร้างสรรคที่มีความแตกต่างกันในวิถีชีวิตของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นผู้มีอายุ 70 ปีขึ้นไป และได้สร้างคุณภาพความดีไว้ให้แก่สังคมชาวโลกที่ควรจะเป็นต้นแบบในการมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่าแก่ผู้สูงอายุในสังคมปัจจุบันที่ตั้งอยู่บนการคิดถึงผู้อื่นก่อนที่จะคิดถึงตัวเอง ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับทั้งจากอดีตมาจนถึงสังคมในยุคปัจจุบัน ดังภาพผลงานสร้างสรรค์จากบุคคลที่เป็นผู้สูงอายุทั้งสิ้น ดังผลงานสร้างสรรค์ดังกล่าวเป็นต้น

แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน จำนวน 10 ภาพ

ผู้วิจัยได้แบ่งแยกลักษณะของบุคคลไว้ 4 กลุ่มด้วยกัน ดังนี้

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน กลุ่มที่ 1 เป็นการสร้างสรรค์จากบุคคลที่อยู่ในสถาบันพระมหากษัตริย์ จำนวน 3 ภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพ “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ” เป็นการแสดงแนวคิดของพระองค์ที่ทรงมีเป้าประสงค์ที่จะทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นไปตามลำดับ โดยเฉพาะการสร้างแนวคิดด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยพระบรมราโชวาทว่า “เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดินเปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกต้องรองรับบ้านตัวอาคารไว้นั้นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และเสาเข็มก็สึกเสียด้วยซ้ำ”

ภาพที่ 2 ภาพ “สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” เป็นการแสดงแนวคิดของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งพระองค์ทรงมาจากสามัญชน และได้ใช้ความเป็นแม่ในการเลี้ยงลูกให้อยู่บนพื้นฐานของสามัญชน จนพระโอรสทั้ง 2 พระองค์ได้มีบทบาทต่อประเทศชาติบ้านเมืองในระยะเวลาต่อมา ถึงแม้ว่าพระองค์จะอยู่ในช่วงผู้สูงอายุ แต่ก็ยังคงปฏิบัติตนในการใช้ชีวิตที่เรียบง่ายจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ดังพระหัตถเลขาในสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า คำกล่าวที่ว่า “ฉันต้องชมเชยสังวาลย์อีกครั้งหนึ่ง ฉลาดเป็นอัจฉริยะ ใจเย็น พุดตอบโต้คงมาอย่างน่าพิศวงกับพระยาศรีธรรมวิเขต บุญของฉันมาได้ลูกสะใภ้เช่นนี้ บุญของหลานที่มีแม่เป็นเลิศ ไม่มีใครจะมาดูถูกได้ว่าเลวทราม ฉันพุดนี้ปลื้มใจด้วย เศร้าด้วยจนน้ำตาไหล” (พระหัตถเลขาในสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า) [6]

ภาพที่ 3 ภาพ “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์-พระบรมราชินีนาถ” ด้วยพระองค์มีความสนพระทัยในงานฝีมือของชาวบ้านที่ใช้ความรู้ความสามารถ รวมทั้งวัสดุจากท้องถิ่นมาสร้างสรรค์ผลงานด้านหัตถกรรม จนเป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาคนไทยและคนต่างชาติมาเป็นเวลายาวนาน ด้วยพระองค์ทรงนำผลงานเหล่านั้น มาประยุกต์และออกแบบในฉลองพระองค์ในโอกาสต่าง ๆ มาตลอดระยะเวลาอันยาวนาน โดยพระองค์ท่านมีพระราชดำรัสถึงเรื่องนี้ไว้ว่า

“การที่ข้าพเจ้าเริ่มงานศิลปอาชีพขึ้นนั้น ข้าพเจ้าตั้งใจจะสรรหาอาชีพให้ชาวบ้านที่ยากจนเลี้ยงตนเองได้เป็นเบื้องต้น ทั้งนี้เนื่องจากข้าพเจ้าได้มีโอกาสตามเสด็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปเยี่ยมราษฎรตามชนบท หลายสิบปี ได้พบว่าราษฎรส่วนใหญ่เป็นชาวนา ชาวไร่ที่ต้องทำงานหนัก และต้องเผชิญอุปสรรคจากภัยธรรมชาติมากมาย เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม ศัตรูพืชระบาด เป็นต้น ทำให้ชาวนา ชาวไร่ มักยากจน...” (พระราชดำรัสสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ: 2535)

แนวความคิดในการสร้างผลงานกลุ่มที่ 2 เป็นการสร้างสรรค์จากบุคคลที่มีบทบาทในการเป็นนายกรัฐมนตรีจากประเทศไทย จำนวน 2 ภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพ “จอมพล ป. พิบูลสงคราม” อดีตนายกรัฐมนตรีผู้ซึ่งมีบทบาทต่อการปรับเปลี่ยนทางด้านวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนไทย ด้วยการวางกฎเกณฑ์เพื่อให้ประเทศไทยมีความก้าวหน้า ทันสมัย เทียบเท่าอารยประเทศโดยทั่วไป และเหตุการณ์ที่เป็นประวัติศาสตร์ทางสังคมที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนไทยมาจนถึงปัจจุบัน กับเหตุการณ์ของเช้าวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 จึงทำให้วิถีชีวิตของคนไทยมีรูปแบบทางวัฒนธรรมขึ้นมาใหม่ จนส่งผลถึงสังคมสมัยใหม่ดังที่เป็นอยู่

ภาพที่ 2 ภาพ “ยพจน พลอกเปรม ดิณสุลลานนท์” สัญลักษณ์ที่คนไทยมีต่ออดีตนายกรัฐมนตรี

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นั้นได้แก่ ความซื่อสัตย์และความรักชาติ ไม่ว่าจะเหตุการณ์บ้านเมืองจะอยู่ในภาวะใดก็ตาม ท่านสามารถเป็นเสาหลักให้แก่สังคมไทยได้และยังคงทำงานรับใช้บ้านเมืองตลอดมา ถึงแม้ท่านจะมีอาชีพเป็นทหารแต่ท่านก็มีจิตใจอ่อนโยนและเยือกเย็น สามารถเป็นภาพตัวแทนของผู้ที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุที่เป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิต ทั้งจากวัตรปฏิบัติและการควบคุมอารมณ์ ท่านจึงเป็นต้นแบบของผู้สูงอายุที่มีความงดงามในทุกมิติ

แนวความคิดในการสร้างผลงานกลุ่มที่ 3 เป็นการสร้างสรรค์จากบุคคลที่เป็นบุคคลสำคัญของโลก จำนวน 4 ภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพ “มหาดมะ คานธี” ด้วยการเป็นนักคิดพร้อมกับการต่อสู้ เพื่อนำมาซึ่งสันติสุขของปวงประชาด้วยวิธีการที่ไม่นิยมความรุนแรง โดยให้หลักองหิงสาด้วยสันติวิธี คือการใช้ร่างกายและจิตใจของตนเองเป็นสัญลักษณ์ในการต่อสู้ ด้วยความเด็ดเดี่ยว แน่วแน่ ตามหลักการทางศาสนาที่ตนเองมีความเชื่อถือ จนได้รับความสำเร็จนำความสุขมาสู่ชุมชนบนรากฐานของความสมถะ จึงได้กลายเป็นรูปแบบในการนำไปใช้ในการต่อสู้ของคนรุ่นหลัง และเป็นที่ประจักษ์ต่อสังคมโลกมาจนถึงยุคปัจจุบันที่ผู้อยู่ในวัยสูงอายุในขณะนั้นได้สร้างเกียรติคุณต่อประเทศของตนตามที่ประจักษ์ ดังคำกล่าวที่ว่า

“จิตวิญญาณแห่งอหิงสาย่อมนำพาไปสู่ความอ่อนน้อมถ่อมตน”

“ชีวิตแห่งความเสียสละ คือสุดยอดของศิลปะและชีวิตที่เต็มไปด้วยปีติอย่างแท้จริง”

“ศีลธรรมมีรากฐานอยู่ที่ความบริสุทธิ์ทางใจ”

ภาพที่ 2 ภาพ “อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์”

แม้จะถูกตั้งคำถามจากครูใหญ่ว่าไอน์สไตน์ควรจะเลือกอาชีพอะไรดี ซึ่งครูใหญ่ได้ตอบว่า “ไม่ต่างกันเท่าไรหรอก เขาไม่มีทางประสบความสำเร็จไม่ว่าอาชีพใดก็ตาม” จากการทำเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์อยู่เสมอ ถึงแม้สังคมจะมองเขา

ในมุมใดก็ตาม แต่ที่สุดแล้วไอน์สไตน์ก็ได้พิสูจน์ความสามารถที่มีอยู่ในตัวเขาให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสังคมตลอดมา แม้แต่ในเรื่องของศาสนาดังคำกล่าวที่ว่า

“จากการอ่านหนังสือวิทยาศาสตร์ระดับชาวบ้านในไม่ช้า ผมก็ได้ข้อสรุปว่า หลาย ๆ สิ่งที่เป็นเรื่องเล่าในคัมภีร์นั้นไม่อาจเป็นเรื่องจริงได้”

จากความเป็นอัจฉริยะทางคณิตศาสตร์และวิชาทางด้านปรัชญา และได้ค้นพบความคิดที่ยิ่งใหญ่ว่า

“ทฤษฎีทางฟิสิกส์ทุกทฤษฎี แม้ว่าจะมีสมการคณิตศาสตร์ที่ยุ่งเหยิงอย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องอธิบายได้ง่าย ๆ จนแม้กระทั่งเด็ก ๆ ก็สามารถเข้าใจได้”

ภาพที่ 3 ภาพ “โฮจิมินห์” สังคมของคนเวียดนามได้ยกย่องโฮจิมินห์เป็นบิดาแห่งเวียดนามหรือการกล่าวถึงลู่โฮของสังคมในทุกระดับอย่างพร้อมเพรียงกัน ถึงการเป็นผู้ที่เสียสละให้แก่ประเทศชาติบ้านเมืองอย่างแท้จริง โดยตนเองนั้นไม่ได้มีความต้องการสิ่งใด ๆ เลยจากการต่อสู้จนมาถึงวันแห่งความสำเร็จ จึงทำให้ได้รับการยอมรับอย่างสูงยิ่งจากสังคมของคนเวียดนามจากอดีตมาจนถึงยุคปัจจุบันอย่างไม่เสื่อมคลาย ดังคำกล่าวที่ว่า

“ไม่ว่าเรื่องราวเกี่ยวกับโฮจิมินห์จะเป็นอย่างไร ไม่ว่าเขาอาจจะทำผิดอย่างไรก็ตาม แต่ก็เป็นที่ชัดเจนที่เกิดจากข้อสงสัยว่าเขาเป็นหนึ่งในมหาบุรุษศตวรรษนี้ ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับลัทธิการดำเนินการทางการเมืองของเขา แต่เขาจะต้องได้รับเกียรติในสิ่งที่เขาได้ทำงานมา ถึงแม้ว่าตามสายตาของโลกเสรีจะเห็นว่า เป็นความผิดพลาดก็ตาม” (ตวนก๊อบดูลเราะห์มา: 2512)

“จุดเด่นเป็นพิเศษกว่าสิ่งอื่นใดทั้งหมดของท่านประธานโฮจิมินห์ คือ คุณธรรมปฏิบัติและแบบแผนการดำรงชีวิตที่งดงาม นับตั้งแต่นั้นกรบปฏิบัติธรรมดาดจนถึงขั้นได้เป็นประธานพรรคฯ และประธานประเทศ สหายโฮจิมินห์

ได้เชิดชูวิถีชีวิตวิถีปฏิบัติและคุณธรรมปฏิบัติตลอดมา เป็นแบบอย่างอันดีงามในทุกด้าน นำทางให้กับ ทุกการเคลื่อนไหว สามัคคีรักเพื่อนสหายอย่าง สุดจิตสุดใจปฏิบัติภารกิจอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย หนักเอาเบาสู้ง ดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย ถ่อมตน ตลอดมา อยู่กันอย่างมหาชนใกล้ชิดกับมหาชน” (ไกลสอนพมวิหาร: 1969)

ภาพที่ 4 ภาพ “เนลสัน แมนเดลา” ถึงแม้ บทบาทสำคัญที่ทำให้เขาประสบความสำเร็จขั้น สูงสุดในช่วงปลายของชีวิตจะอยู่ในวัยของผู้สูงอายุ แต่พลังสร้างสรรค์ในการปกป้องประเทศชาติและ การเป็นผู้นำในการต่อสู้ให้คนในชาติพันธุ์เดียวกัน ได้มีเสรีภาพอย่างแท้จริงยังคงเต็มเปี่ยมการเป็น ผู้สูงอายุในช่วงเวลานั้นจึงไม่สามารถมาเป็นอุปสรรค ต่อการบริหารประเทศชาติของเขาได้ หากแต่กลับ กลายเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ที่สามารถร้อยรวม ความรัก ความสามัคคีของคนในชาติให้เป็นปึกแผ่นได้ ในระยะเวลาต่อมา และก้าวสู่การเป็นรัฐบุรุษของ ชาวแอฟริกาใต้ในที่สุด ถึงแม้ว่าก่อนหน้านั้น จะผ่านการจองจำอยู่ในคุกมาถึง 27 ปีแล้วก็ตาม

แนวความคิดในการสร้างผลงานกลุ่มที่ 4 เป็นการสร้างสรรค์จากภาพตัวแทนของบุคคลที่อยู่ใน วัยของผู้สูงอายุที่มีวิถีชีวิตร่วมอยู่ในสังคม ร่วมสมัยในยุคปัจจุบัน จำนวน 1 ภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพ “ผู้สูงอายุ 2017” ด้วยความ ตระหนักในคุณค่าของผู้สูงอายุที่ได้สร้างสรรค์ คุณูปการต่อประเทศชาติบ้านเมืองในบทบาท ต่าง ๆ ที่ผ่านมา จนมาถึงในระยะเวลาของการได้เป็น ผู้สูงอายุ ซึ่งประเทศไทยกำลังมีแนวโน้มที่จะ เข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุ ดังนั้นสังคมจึงควรให้ ความสำคัญพร้อมกับการเตรียมการที่จะทำให้ชีวิตของ ผู้สูงอายุดำเนินไปได้ตามความเหมาะสม ทั้งจากการดูแลทางด้านร่างกายและทางด้าน จิตใจ พร้อมไปกับการดำรงอยู่ของวัฒนธรรม อันดีงามของสังคมไทยที่ให้เกิดเกียรติต่อผู้อาวุโสที่ควร ได้รับความเอื้ออาทรจากสังคม เพื่อเป็นการวาง รากฐานที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของสังคมไทย

ในทุกมิติต่อไป ดังที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทร- มหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้ตรัสไว้ความว่า

“ไม่ควรมองข้ามผู้สูงอายุที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ มีกำลังที่จะปฏิบัติงาน ถ้ามีความดี มีคุณธรรม คนที่อายุมากมีประโยชน์ จะทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าได้”

(พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล- อดุลยเดช: 2558)

การที่ได้ไปเยี่ยมเยือนบ้านพักคนชรา ที่บ้านบางแค จึงเป็นเสมือนภาพตัวแทน ส่วน หนึ่งของผู้สูงอายุ เนื่องด้วยสถานที่ดังกล่าว เป็นสถานที่ที่มีอายุเก่าแก่มากกว่า 70 ปี จึงเป็นศูนย์รวมของผู้สูงอายุที่มีวิถีชีวิตที่แตกต่าง กันไป แต่สุดท้ายของบั้นปลายชีวิตก็ได้มาอยู่ รวมกัน จะด้วยตั้งใจ เต็มใจ หรือจากอุปสรรคปัญหา ไต ๆ ก็ตาม ซึ่งทางภาครัฐก็ได้จัดสวัสดิการให้ได้ ตามความเหมาะสม จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ก็ได้จัดงานฌาปนกิจศพที่วัดนิมมานรดีไป ตามอัฐภาพได้อย่างมีเกียรติจากตามที่เป็นมา

หลักการทางศิลปะ

จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบ ศิลปะเอกซเพรสชันนิสซึม เป็นจำนวน 10 ภาพ โดยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์จากบุคคลที่ อยู่ในช่วงของการเป็นผู้สูงอายุ โดยผู้วิจัยได้ แบ่งแยกลักษณะบุคคลไว้เป็นจำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ได้แก่ กลุ่มสถาบันพระมหากษัตริย์ จำนวน 3 ภาพ ได้แก่

ภาพ “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา- ภูมิพลอดุลยเดชฯ” ภาพ “สมเด็จพระศรีนคริน ทราบรมราช

ชนนี” ภาพ “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์- พระบรมราชินีนาถ” ในกลุ่มที่ 2 เป็นภาพอดีต นายกรัฐมนตรีจากประเทศไทย จำนวน 2 ภาพ ได้แก่ ภาพ “จอมพล ป.พิบูลสงคราม” ภาพ “ยพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์” ในกลุ่มที่ 3 จากบุคคลที่เป็นบุคคลสำคัญของโลก จำนวน 4 ภาพ ได้แก่ ภาพ “มหาตมะ คานธี”

ภาพ “อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์” ภาพ “โฮจิมินห์” และ ภาพ “เนลสัน แมนเดลา” และในกลุ่มที่ 4 เป็นภาพตัวแทนของผู้สูงอายุที่มีวิถีชีวิตร่วมอยู่ในสังคมร่วมสมัยในยุคปัจจุบัน จำนวน 1 ภาพ ได้แก่ ภาพ “ผู้สูงอายุ 2017” ซึ่งเป็นการนำผู้สูงอายุที่มีบทบาทต่อสังคมไทยและสังคมของชาวโลกที่ในช่วงเวลาที่อยู่ในช่วงของการเป็นผู้สูงอายุได้สร้างคุณงามความดีที่มีคุณูปการต่อมวลมนุษยชาติที่จะเป็นแบบอย่างต่อคนรุ่นหลังและเป็นกำลังใจให้แก่สังคมของผู้สูงอายุในสังคมยุคปัจจุบันอยู่ด้วยเช่นกัน เป็นต้น ด้านการจัดวางองค์ประกอบของภาพ ด้วยการให้ความสำคัญกับภาพลักษณะของใบหน้าในแต่ละบุคคลที่เป็นที่ยอมรับในเชิงสัญลักษณ์ เพื่อการสื่อสารที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ในรูปแบบศิลปะเอกซเพรสชันนิสซึม ที่ต้องใช้อารมณ์และความรู้สึกจากการใช้หลักการทางทัศนศิลป์ เพื่อให้ภาพที่เป็นต้นแบบนั้นสามารถสื่อถึงภาพลักษณะดังกล่าวด้วยการใช้วัสดุด้วยปูนฉาบสีได้ ภาพตัวแทนที่นำเสนอทั้ง 10 ภาพ จึงมีองค์ประกอบของการจัดภาพในลักษณะที่แสดงบุคลิกลักษณะที่มีความโดดเด่นในรูปแบบเฉพาะ จากภาพที่ปรากฏตามที่เป็นมาด้านการจัดวางรูปทรงด้วยการนำภาพต้นแบบที่มีลักษณะการแสดงออกที่เป็นธรรมชาติ แต่สามารถสะท้อนรูปทรงของบุคคลต่าง ๆ ด้วยการแสดงลักษณะเด่นให้ปรากฏเพื่อเป็นการสื่อความหมายต่อสังคมในการรับรู้ในรูปทรงของแต่ละบุคคล ด้วยการถ่ายทอดจากการแสดงลักษณะเฉพาะที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่มีความแตกต่างกันไป แต่ในการจัดวางรูปทรงจะให้ความสำคัญกับการวางท่าทางที่เน้นเฉพาะใบหน้าเป็นหลักสำคัญ โดยจะมีรายละเอียดของแต่ละคนที่แตกต่างกันไปตามบุคลิกลักษณะของแต่ละบุคคล เป็นต้น

ด้านการสร้างพื้นผิวในการสร้างสรรค์ผลงานด้วยการนำวัสดุที่เป็นปูนฉาบสีที่มีคุณลักษณะอ่อนนุ่มและแห้งเร็ว และการสร้างสีของปูนที่มี

เนื้อสีแตกต่างกันไปมาประสานสัมพันธ์กันด้วยการใช้เกรียงในการปาดปรายไปตามภาพลักษณะของแต่ละบุคคลด้วยความรวดเร็ว เพื่อสะท้อนอารมณ์และความรู้สึกอยู่ในขณะนั้น โดยให้ภาพที่ปรากฏเป็นเพียงภาพโดยพื้นผิวของร่องรอยกลุ่มก้อนสีจากปูน ซึ่งปรากฏอยู่บนระนาบโดยทั่วไปเพื่อเป็นการแทนค่าของการผ่านประสบการณ์ในชีวิตมาอย่างหลากหลายรูปแบบ การสร้างพื้นผิวภาพในภาพจึงเป็นการตกย้ำในประสบการณ์ของแต่ละบุคคลด้วย

ด้านการสร้างสรรค์ในเรื่องของรูปและพื้นด้วยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างปูนซีเมนต์ฉาบสีกับระนาบรองรับให้มีความประสานสัมพันธ์ต่อกัน ด้วยการยึดติดความพร้อมกับการแสดงออกทางศิลปะ โดยให้ความสำคัญกับค่าของน้ำหนักภายในภาพด้วยหลักการจากภาพขาวเทาและดำ เพื่อแสดงความสำคัญในมิติของภาพให้มีความคมชัด มีการไล่น้ำหนักไปตามอารมณ์และความรู้สึกที่อยู่ในขณะนั้น พร้อมกับเป็นการแทนค่าของความแตกต่างในชีวิตของแต่ละบุคคลจากการเป็นรูปและพื้น ที่แสดงให้เห็นถึงความทุกข์และความสุขที่ผ่านมาในชีวิตของแต่ละบุคคลจากการแสดงออกทางศิลปะ

ด้านการสร้างสรรค์จากการใช้สีฉาบ จากการใช้ปูนฉาบสีที่เป็นวัสดุที่มีความอ่อนนุ่มและแห้งเร็วด้วยเงื่อนไขของการผลิตสร้างเนื้อสีต่าง ๆ เพื่อนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะจากองค์ประกอบของสีที่สร้างขึ้นมาเพื่อการสร้างสรรค์ อาทิ สีเหลืองสด สีส้ม สีปูนแดง สีชมพู สีเหลืองเข้ม สีเขียวสด สีน้ำตาล สีน้ำเงิน สีเทา สีดำ สีขาว เป็นต้น ด้วยผู้สร้างสรรค์ได้นำสีจากการผลิตจากปูนฉาบสีมาสร้างสรรค์ภาพผู้สูงอายุโดยไม่มีการผสมผสานสีสังเคราะห์ใด ๆ ทั้งสิ้น เพื่อให้สีจากปูนฉาบสีได้แสดงศักยภาพและคุณภาพของสีซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่ในการนำปูนมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในแต่ละบุคคลนั้นจะเริ่มจากการใช้สีในโทนสีอ่อนก่อนเสมอมา เริ่มจากการใช้สีขาวผสมสีเหลืองอ่อน

แล้วเพิ่มน้ำหนักของสีไปตามความอ่อนแก่ของภาพที่เป็นต้นแบบ โดยการใช้อารมณ์และความรู้สึกในลักษณะของศิลปะแบบเอกซเพรสชันนิสซึมที่จะต้องใช้ความรวดเร็วในการตัดสินใจ โดยให้ภาพนั้นเป็นเพียงภาพที่สะท้อนลักษณะเด่นของบุคคล

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาและสร้างสรรค์ภาพสะท้อนผู้สูงอายุกับการแสดงออกทางศิลปะด้วยปูนซีเมนต์ฉาบสีในรูปแบบศิลปะเอกซเพรสชันนิสซึม” ซึ่งจากการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัยจำนวน 10 ภาพ ประกอบด้วยผลงานกลุ่มที่ 1 ภาพ “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ” ภาพ “สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” ภาพ “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ” รวมทั้งหมดจำนวน 3 ภาพ ผลงานในกลุ่มที่ 2 ภาพ “จอมพล ป.พิบูลสงคราม” ภาพ “ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์” รวมจำนวน 2 ภาพ ภาพกลุ่มที่ 3 ภาพ “มหาดมะคานธี” ภาพ “อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์” ภาพ “โอจิมินห์” รวมจำนวน 3 ภาพ ภาพกลุ่มที่ 4 ภาพ “ผู้สูงอายุ 2017” รวมจำนวน 1 ภาพ ด้วยการแสดงออกทางศิลปะในรูปแบบศิลปะเอกซเพรสชันนิสซึม โดยผู้วิจัยค้นพบประเด็นสำคัญจากการวิเคราะห์ผลงานของผู้วิจัยค้นพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัยตามกระบวนการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยใน 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. ประเด็นเรื่องแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานจากบุคคลที่อยู่ในสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติ ได้สร้างความเจริญให้แก่ปวงชนให้มีชีวิตที่อยู่ดีกินดี โดยเฉพาะแนวคิดทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งได้กลายเป็นหลักคิดที่คนในชาติได้น้อมนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตในทุกๆ ระดับของสังคมไทย และเป็น

ที่ยอมรับในกระแสของสังคมโลกด้วยเช่นกัน อีกทั้งการสร้างศูนย์ศิลปะที่ช่วยให้คนยากไร้ ชาวไร่ ชาวนา ได้มีโอกาสสร้างสรรค์ผลงานที่ใช้ความรู้ความสามารถที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเป็นรากฐาน เพื่อดำรงอัตลักษณ์ของท้องถิ่นที่จะตั้งอยู่บนรากฐานของการมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้นต่อชุมชนของตน อีกทั้งการอบรมเลี้ยงดูบุตรธิดาให้มีความอ่อนน้อมต่อมรดกอันล้ำค่าในแผ่นดินเกิด รู้สำนึกในบุญคุณของแผ่นดินเกิด เพื่อเป็นการวางรากฐานที่จะก้าวไปสู่การเป็นกำลังชาติในอนาคต

2. ประเด็นเรื่องบทบาทการเป็นนายกรัฐมนตรีในประเทศไทย ด้วยการสะท้อนภาพของผู้สูงอายุที่มีบทบาทในการนำพาประเทศให้ก้าวไปสู่ความทันสมัยด้วยแนวการจัดรูปแบบทางวัฒนธรรมพร้อมโดยการปรับเปลี่ยนระบบการปกครองที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตในสังคมไทยด้วยพลังของผู้ผู้นำที่เริ่มจากชีวิตธรรมดาจนมาถึงการเป็นผู้นำของประเทศได้ในที่สุด พร้อมด้วยผู้นำที่มีสัญลักษณ์แห่งความซื่อสัตย์ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ พร้อมกับสัญลักษณ์ของการเป็นภาพตัวแทนของความเป็นคนไทยที่มีคุณค่า โดยเฉพาะการสร้างความปลอดภัยของเมืองภายในประเทศดังกรณีความขัดแย้งทางการเมือง ด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์กลับตัวกลับใจ โดยไม่มีการดำเนินคดีย้อนหลังและด้วยสาเหตุหนึ่งคือ การเปิดยุทธการทางทหารต่อ “กองทัพปลดแอกประชาชนแห่งประเทศไทย” (ทปท.) ดำเนินการยึดฐานที่มั่นหรือที่มั่นอย่างต่อเนื่อง อย่างเช่นการเปิดยุทธการผาเมืองเกรียงไกร และผาเมืองเผด็จศึกเข้ายึดฐานที่มั่นภูหินร่องกล้าและเขาค้อจากที่มาของคำสั่ง 66/23 โดยการทหารสรุปว่าเป็นการเอาชนะเบ็ดเสร็จเด็ดขาดจากบทบาทผู้นำของผู้สูงอายุทั้ง 2 ท่าน คือ จอมพล ป.พิบูลสงคราม, ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ที่ได้สร้างคุณูปการต่อประเทศชาติบ้านเมืองที่เป็นตามช่วงเวลาจากที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการสะท้อน

คุณค่าของความเป็นผู้ที่มีความเสียสละถึงแม้จะอยู่ในช่วงของผู้สูงอายุมาแล้วก็ตาม

3. ประเด็นเรื่องบุคคลที่เป็นบุคคลสำคัญของโลก ที่อยู่ในช่วงการเป็นผู้สูงอายุแต่มีบทบาทต่อประเทศชาติของตน และยังส่งผลต่อสังคมของประชาคมชาวโลก คือ ท่านมหาตมะ กานธี ที่ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม ด้วยการใช้ร่างกายละจิตใจที่เด็ดเดี่ยว เสียสละจนได้รับชัยชนะในที่สุด เป็นที่มาของการต่อสู้ในรูปแบบอหิงสา และอีกท่านหนึ่งที่มีบทบาทของนักวิทยาศาสตร์ที่สามารถคิดค้นในเรื่องของระบบสุริยะจักรวาล หรือในเรื่องของหลุมดำ เป็นการจุดประกายในมุมมองเชิงความคิดที่ท้าทายและการติดตามที่จะเป็นเสาหลักของผู้นำทางวิทยาศาสตร์ที่สำคัญของชาวโลกจาก อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ จนมาถึงนักสู้ที่เริ่มต้นจากคนธรรมดาที่หาโอกาสไปเรียนรู้เพื่อศึกษาในต่างบ้านต่างเมืองเพื่อสร้างภูมิความรู้และนำกลับมาสร้างชาติของตนจนเป็นที่ยอมรับจากรากฐานแห่งการเสียสละ ไม่ได้ต้องการสิ่งใดตอบแทนและพร้อมที่จะตายจากไป โดยได้สร้างคุณูปการไว้ให้แก่ประเทศชาติของตนนั้นคือ โยจิมีนทร์ ซึ่งได้รับการยกย่องจากประชาชนในประเทศว่าเป็น “บิดาของเวียดนาม” จึงเป็นอีกผู้หนึ่งที่อยู่ในช่วงวัยของผู้สูงอายุที่ได้ทำคุณประโยชน์ตามที่ประจักษ์

4. ประเด็นเรื่องบุคคลที่เป็นรากฐานตัวตนของผู้สูงอายุ จากการที่ประเทศไทยกำลังก้าวไปสู่การเป็นสังคมของผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบในอนาคตอันใกล้นี้ จึงทำให้ภาครัฐต้องดำเนินการบริหารให้สังคมของผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดังคำกล่าวของซูเมธ ตันติเวชกุล ว่า “ประเทศไทยเข้าสู่ภาวะสูงวัยอย่างไม่รู้ตัว การเตรียมรองรับจึงไม่ค่อยมีความสมบูรณ์นักการเป็นผู้สูงวัยอย่างมีคุณค่า ต้องดูแลทั้งกายและจิตใจ ซึ่งปัจจุบันคนเรามักดูแลแต่ร่างกาย เอาร่างกายไปพักผ่อน

แต่ไม่ดูแลจิตใจ ดังนั้นจึงควรยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและทศพิธราชธรรมตามพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการดูแลร่างกาย ซึ่งต้องใช้สติและการพิจารณาองสิ่งต่าง ๆ ด้วยปัญญา ส่วนเรื่องของจิตใจเป็นเรื่องที่สำคัญ คือจิตใจต้องโปร่งใส อย่าสร้างความมืดมัวให้ตัวเอง โดยขอให้ยึดตามหลักทศพิธราชธรรมที่ประกอบด้วย ทาน ศีล ปริจาคะ อาชวะ มัททวะ ตบะ อักโกราช เพราะอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากตัวเราสร้างเองทั้งนั้น ทั้งโกราช เกลียด ความอยาก นอกจากนี้ผู้สูงอายุ ควรหาโอกาสช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่ทำได้ ผู้สูงอายุจึงไม่ควรหยุดงาน และควรมีอารมณ์ขันตลอดเวลา ซึ่งพระองค์เคยรับสั่งว่า หากทำงานไม่สนุกก็จะเบื่อจึงต้องสนุกตลอดเวลา โดยยึดหลัก “ร่าเริง รื่นเริง คึกคัก คึกครื้น” [7]

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในเนื้อหาของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะที่สังคมยังไม่ได้มีการเตรียมการรองรับ จึงทำให้เกิดภาวะสับสนกังวลกับการดำเนินการที่จะบริหารจัดการกับภาวะของจำนวนผู้สูงอายุที่มีมากขึ้นตามวันเวลาที่ผ่านไป โดยผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งบุคคลได้ต่อไปดังนี้

- การศึกษาเพื่อสร้างจิตสำนึกที่มีต่อสังคมไทยในการสร้างความกตัญญูต่อบิดามารดาและผู้มีพระคุณ
- การศึกษาเพื่อส่งเสริมและให้กำลังใจต่อผู้สูงอายุที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมและชุมชนในวงกว้างต่อไป
- การศึกษาเพื่อสร้างสวัสดิการจากภาครัฐให้มีความเป็นระบบและยั่งยืน
- การศึกษาเพื่อจัดระเบียบการดำเนินชีวิตตั้งแต่เกิดจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ให้มีความมั่นคงสืบไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] กฎหมายกับการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ. (2558, 14 พฤษภาคม). กรุงเทพฯธุรกิจ. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/634497>
- [2] โรงพยาบาลผู้สูงอายุครบวงจรรอใช้บริการปี 62. (2558, 18 ธันวาคม). เดลินิวส์. ไม่มีเลขหน้า.
- [3] สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2558, 28 พฤษภาคม). มติชน. ไม่มีเลขหน้า.
- [4] มูลนิธิปูนซีเมนต์ไทย. (2550). หลากหลายวัสดุสู้แรงบันดาลใจ. กรุงเทพฯ. ม.ป.พ.
- [5] อารี สุทธิพันธ์. (2535). ศิลปะนิยม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- [6] วารีย์ อัมไพวรรณ. (2538). สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระย่า แม่ฟ้าหลวง. กรุงเทพฯ: ภัทรินทร์.
- [7] สงกรานต์ปีใหม่ไทย วันผู้สูงอายุวันครอบครัว. (2560, 12 เมษายน). ไทยรัฐ. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/content/910871>